

Záznám z jednání			
Téma:	Vize fungování Moravského divadla Olomouc a Moravské filharmonie Olomouc		
Datum:	27. 2. 2023	Místo:	Zasedací místnost radnice, Horní náměstí 583, Olomouc

Přítomní (řazeno abecedně, bez titulů):

- Martin Bernátek, teatrolog, Univerzita Palackého v Olomouci;
- Milan Feranec, zastupitel, zástupce klubu ANO 2011, poslanec PS PČR;
- David Gerneš, ředitel MDO
- Pavel Grasse, zastupitel, zástupce klubu ProOlomouc a Piráti;
- Zdeněk Gregor Unie OH ČR (MDO)
- Andrea Hanáčková, zastupitelka, zástupkyně klubu STAN a Zelení, prorektorka pro komunikaci UP;
- Jonáš Harman, ředitel MFO
- Pavel Hekela, poradce primátora SMOI, bývalý ředitel MDO a bývalý náměstek primátora pro kulturu;
- Robert Jindra, šéfdirigent Štátné filharmonie Košice, hudební ředitel Opery Národního divadla (online);
- Jan Kučera, předseda ZO Unie OH MFO
- David Matěna, künstlerisches Betriebsbüro, Theater und Philharmonie Essen;
- Milan Němeček, vrchní ředitel Sekce živého umění, Ministerstvo kultury ČR;
- Zdeněk Pánek, vedoucí kanceláře Národního divadla;
- Ivana Plíhalová, zastupitelka, zástupkyně klubu spOLečně, herečka MDO;
- Jakub Rousek, OoZ MDO
- Robert Runták, předseda kulturní komise RMO;
- Miroslav Spilka, zastupitel, zástupce klubu SPD a Trikolora;
- Jan Žůrek, zastupitel, radní pro kulturu Olomouckého kraje

Zapisovatel: Daniel Svozil, vedoucí oddělení

Průběh jednání:

- 1) Na úvod, po představení se přítomných, V. Tichák uvedl účel jednání, kterým jsou návrhy budoucího fungování Moravského divadla Olomouc (MDO) a Moravské filharmonie Olomouc (MFO), příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je statutární město Olomouc (SMOI) ve vztahu k jejich pro SMOI dlouhodobému udržitelnému financování.

Pozvaní obdrželi podkladovou prezentaci a předem organigramy a zřizovací listiny MDO a MFO.

- 2) V. Tichák okomentoval jednotlivé listy prezentace a zdůraznil, že vliv na finanční neudržitelnost organizací, ve vztahu k možnostem rozpočtu zřizovatele (SMOI) a jejich účel daný ve Zřizovacích listinách, mají rostoucí náklady organizací, především mzdové, jejichž výše představuje téměř celý příspěvek města.

Musí vzniknout nový model, který bude mít perspektivu s odpovídajícím způsobem definovaným rozsahem služeb MDO a MFO poskytovaným veřejnosti. Současný model „z roku na rok“ přináší oběma institucím nejistotu.

S ohledem na stávající systém rozpočtové určení daní (RUD) je SMOI jediné město s tímto koeficientem RUD, které je zřizovatelem jak třísouborového divadla, tak i filharmonie. V ostatních podobných městech je buď divadlo menšího rozsahu (méněsouborové), nebo jednu z těchto organizací zřizuje kraj, atp.

- 3) Z prezentace V. Tichák akcentoval varianty možného budoucího fungování MDO a MFO:
 - 3.1. fúze se superorchestrem

- a) Orchester s kategoriemi hráčů (Moravští filharmonici)
- b) Filharmonie s povinností opery (a operety), subvarianty dle redukce (70:30)

3.2. fúze se dvěma orchestry

- a) Filharmonie a orchestr opery
- b) Filharmonie s povinností opery a orchestr operety a muzikálů

3.3. Nespojení (současný stav = 2 organizace)

Zdůraznil všechny výhody i potenciální rizika spojení MDO s MFO. Vytíženost orchestrů byla v r. 2022 na cca 70 a 30 procentech, počet hráčů, hrajících na externí smlouvy navzájem v MDO i MFO, byl 31, 2 hráči mají úvazky v MDO i v MFO atd.

- 4) J. Žůrek – upozornil, že ve V. Tichákem zmiňovaných jiných městech však došlo i k jiným procesům v oblasti zřizování organizací, např. v oblasti sociálních služeb, kdy nikoliv kraj, ale města zřizují i tyto sociální organizace. Ol. kraj dává do kultury, vč. muzeí a knihoven cca 230 mil. Kč.

Pokud by měl Ol.Kraj významněji finančně vstoupit do MDO a MFO, měl by mít i větší vliv na jejich fungování, např. s využitím připravovaného zákona o veřejné kulturní instituci (VKI).

- 5) R. Runták – je nutno stanovit, zda je snaha zachovat rozsah služeb, nebo tyto služby a tím i počet souborů, nějak redukovat.
- 6) A. Hanáčková – podobně jako R. Runták – je nutno vyjasnit, zda přistoupit k optimalizaci či racionalizaci provozu generující úspory v MDO a MFO, nebo k redukci rozsahu jimi poskytovaných služeb.
- 7) V. Tichák – spíše než o optimalizaci, je pak nutno hovořit o redukci. Zopakoval, že jelikož cca 97% z příspěvků města tvoří mzdové náklady, úspory se nutně dotknou i mzdových nákladů, tj. počtu zaměstnanců.
- 8) M. Feranec – jistým řešením je dlouhodobé procentuální stanovení výdajů města na MDO a MFO vůči celkovým provozním výdajům či příjmům SMOI

(ex-post pozn. D. Svozil – v r. 2019 výše příspěvků města na MDO a MFO činila cca 191,5 mil. Kč, což představuje z celkových provozních výdajů města pro MDO 5,8% a pro MFO 2,6%, v r. 2023 schváleno 195 mil. Kč).

- 9) P. Hekela – jde-li o (ne)vůli zachování služeb MDO a MFO, je to především politické rozhodnutí, a to se všemi důsledky vůči odborné i laické veřejnosti.

Současně je vhodné být připravení na zákon o VKI, kde je očekávaná účinnost, která už by se mohla dotknout sezony 2024/2025.

Zachování třísouborového divadla v univerzitním a vysoce historicko-kulturním městě je žádoucí. Zrušení jakéhokoliv souboru je nevratné.

- 10) V. Tichák – v současné situaci města nejde jen o vyvíjení tlaku na kraj, nebo na změnu RUDu, ale o hledání konstruktivních řešení ve shodě na prioritách města vůči kulturní nabídce (služeb MDO a MFO). Město kromě MDO a MFO financuje i další oblasti kultury ve městě.
- 11) R. Runták - nelze se spoléhat na to, že VKI vše vyřeší. Zopakoval, že je nutno definovat, co město od těchto organizací očekává.
- 12) D. Gerneš – město musí vydefinovat zadání pro obě organizace s tím, že ať bude učiněn jakýkoliv krok, každý má vliv na plánování následující sezóny a je téměř nereálné se s ním vypořádat v probíhající sezóně. Proto je nutno rozhodnutí přijmout včas, resp. co nejdříve.
- 13) J. Žůrek – VKI může být nástroj pro silnější a stabilnější pozice obou organizací, např. i v investiční oblasti. Krajská i městská koncepce kultury existují.
- 14) D. Matěna – koncepce budoucího fungování musí přijít jak z města, tak od organizací, vč. charakteru svého dosahu a významu pro návštěvníky, město a kraj, zvláště s ohledem na možnost jejich potenciálního spojování.

- 15) J. Rousek – lidé v obou organizacích si uvědomují nákladnost poskytovaných služeb, ale je nutno vzít v úvahu, že je to pro ně celoživotní umělecká příprava s obtížnou uplatnitelností na trhu práce mimo obor. Hrozícím propouštěním zaměstnanců má jejich psychická nepohoda vliv i na jejich výkony.
- 16) V. Tichák – primárním cílem města nemůže být zachovat všechna zaměstnanecká místa, ale poskytovat široký rozsah kulturní služby veřejnosti, kterou je schopno město financovat. Propouštění je špatně, pokud by došlo k omezení služby.
- 17) M. Bernátek – fúze obou organizací je příležitost i k možnosti nabídky odpovídajících služeb vůči veřejnosti. Následně, resp. současně je vhodné neotálet s rozhodnutím ohledně VKI a spolufinancováním Ol.Krajem, který by byl součástí organizace.
- I nabídka organizace dramaturgického charakteru bez vlastního souboru je v některých městech pozitivní příležitostí pro další rozmanitost kulturní nabídky veřejnosti.
- 18) Z. Pánek – je dobré, že v návrzích nejde primárně o úspory na úkor kultury, ale je pochopitelné, že snahou města je, aby výdaje města na tyto organizace nerostly do nekonečna. Dlouhodobé financování pomůže ředitelům při dlouhodobém plánování výdajů.
- Mnoho diváků navštěvuje kulturní instituce mimo aglomeraci. Zákon o VKI (inspirováno německojazyčným prostorem) umožňuje více zřizovatelů, a to např. i u divadel z různých měst.
- VKI řeší to, že když dva zřizovatelé zřídí organizaci, mají oba na organizaci vliv a nesou společnou zodpovědnost za její fungování.
- Vliv na náklady má i právní forma, kdy s ohledem na DPH v některých městech jsou organizace transformovány na s.r.o.
- 19) V. Tichák - VKI není aktuálně hlavním tématem tohoto jednání, protože nevíme, v jaké podobě bude zákon přijat.
- 20) Z. Gregor a J. Kučera – je tedy nutno stanovit rozsah zadání města a jeho finanční představy (možnosti) k dalšímu fungování obou organizací.
- 21) I. Plíhalová - již před 30 lety se mluvilo o fúzi obou organizací. Byla spojena opera s operetou, opustilo se divadlo v Hodolanech. Aktuálně je čím dále méně financí, ale město by nemělo přijít o operu ani balet ani o filharmonické koncerty, proto je fúze jediné schůdné řešení.
- 22) Z. Gregor – předpokládám, že se neuvažuje o zrušení divadla nebo filharmonie.
- 23) R. Runták – když se hovoří o variantách, je vhodné mít na stole všechny, i ty, na kterých shoda panovat nebude.
- 24) A. Hanáčková – např. olomoucký operní soubor slouží pro návštěvníky širšího okolí a měla by být snaha o zachování služeb. Jak jsou propočítány důsledky jednotlivých variant? Jsou varianty koncepční?
- 25) J. Harman a D. Gerneš – výpočty mohou být provedeny, až bude znám cílový, městem požadovaný stav. Dosud jsou známy dopady případných synergických efektů, ale nikoliv jednotlivých v prezentaci uvedených variant. Již v minulosti MFO i MDO po městu žádaly:
- a) řekněte nám, kolik nám dáte prostředků a my vám řekneme, co jsme za tyto schopni poskytnout, nebo
- b) řekněte, co po nás chcete, a my Vám řekneme, kolik to bude stát.
- Řízení korunou je možné jen do jisté míry, jelikož např. u MDO by to mohlo vyvolat nutnost rušení souboru, a tím i vliv na zřizovací listinu, ve které je uvedeno třísouborové divadlo.
- Nebo lze v zadání očekávat i počty představení, premiér, atp?
- 26) Z. Pánek – v případech kvantitativních zadání jsou jejich zřizovateli s organizacemi uzavírány smlouvy, kde je vše specifikováno.
- 27) D. Svozil – tzv. služba obecného hospodářského zájmu, kdy se poskytují organizacím prostředky na dorovnání jejich ztráty, a probíhá vyúčtování.

- 28) P. Grasse – jak je uvedeno v prezentaci uvedených hrozbách spojení MDO a MFO, požadavek na definování zadání pro MDO a MFO by mohl mít např. vliv i na dočasné snížení kvality MFO? Co by znamenala fúze na významu MDO a MFO v rámci ČR?
- 29) D. Matěna – fúze v Essenu (opera, balet činohra, orchestr a filharmonie) proběhla dobře a nebyla ke škodě „značky“. Bylo realizováno i více představení hostujících filharmonií a program byl více provázaný.
- Musí být ale zachována autonomie fungování a řízení jednotlivých těles jednotlivými uměleckými řediteli. Detaily přípravy a jednotlivých kroků k této fúzi v Essenu však neznám.
- 30) J. Kučera – fúzí orchestru MDO a filharmonie může dojít k omezení možnosti souběžných představení filharmonie a divadla.
- 31) V. Tichák – snížení kvality je jeden z argumentů proti superorchestru, který by vznikl narychlo. Nutno uvažovat o orchestru, který dokáže souběžně zkoušet/hrát jak v opeře, tak ve filharmonii, mezistupněm tak mohou být i orchestry dva. Mnoho umělců již v současnosti hostuje v té druhé instituci.
- 32) R. Runták – od fúze nelze očekávat významné úspory. Tyto mohou být velmi brzo spotřebovány růstem platů v organizacích. Je nutno hledat trvalejší řešení.
- 33) V. Tichák – záleželo by na konkrétním modelu a míře redukce. Bude vyčísleno.
- 34) J. Žůrek – panuje shoda na spojení MDO a MFO, pojdme se shodnout i na konkrétní variantě, a to 3.1 – fúze s jedním orchestrem.
- 35) D. Matěna – nejde jen o zachování služby, ale nutno myslet i na rozvoj. Kultura nemůže stagnovat.

Závěr:

- 36) V. Tichák – na základě politických jednání v radě města a se všemi zastupitelskými kluby k definování rozsahu poskytovaných služeb bude zajištěno vyčíslení nákladů a úspor preferovaných variant a následně předložen návrh dalšího postupu k případnému dalšímu jednání této pracovní skupiny.

Zapsal: D. Svozil

Ověřil: V. Tichák